

Exekuce

1. Co se rozumí výkonem rozhodnutí a exekucí?

Výkon rozhodnutí (exekuce) je **vynucení povinnosti, kterou dlužník (povinný) dobrovolně a včas nesplnil, přestože mu již dříve byla uložena** vykonatelným rozhodnutím, případně jiným exekučním titulem. Ponecháme-li stranou správní (daňovou) exekuci, rozlišujeme zejména soudní výkon rozhodnutí a exekuci.

Exekucí pak rozumíme situaci, kdy **soud provedením exekuce pověřil soudního exekutora**.

Soudní exekutor je fyzickou osobou, kterou stát pověřil exekutorským úřadem. Činnost vykonává nezávisle, vázán Ústavou České republiky, zákony a jinými právními předpisy, jakož i rozhodnutími soudu vydanými v řízení o výkonu rozhodnutí a exekučním řízení.

Soudní výkon rozhodnutí se řídí zejména zákonem č. 99/1963 Sb., občanským soudním řádem, a exekuce zákonem č. 120/2001 Sb., exekučním řádem, a přiměřeně také občanským soudním řádem. Texty zákonů najdete například na Portálu veřejné správy (<http://portal.gov.cz>).

2. Kdo prošetřuje jednání soudního exekutora?

Dohled nad soudními exekutory vykonává **Exekutorská komora České republiky**.¹

Státní dohled nad exekuční činností pak vykonává **Ministerstvo spravedlnosti**,² **předseda okresního soudu**, do jehož obvodu je exekutor jmenován, a v konkrétní věci také předseda exekučního soudu – okresního soudu podle místa trvalého pobytu povinného (sídla povinného), který exekutora pověřil provedením této exekuce. V rámci státního dohledu je prověřována zákonnost postupu soudního exekutora, dodržování kancelářského řádu a plynulost a délka exekučního řízení.

Stížnost na postup exekutora k orgánům dohledu však nikdy nemůže nahradit nezbytný procesní postup povinného (oprávněného, vlastníka exekucí postižené věci) **v samotném exekučním řízení** (návrh na zastavení exekuce, návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu, vylučovací žalobu a podobně).

3. Může ochránce přímo prověřit postup soudního exekutora?

Ne, ochránce není oprávněn přímo prověřovat postup soudních exekutorů ani jejich komory, přísluší mu však posoudit postup orgánů státního dohledu, konkrétně to, zda ministerstvo, případně předseda soudu, vykonávají státní dohled v souladu s právem a principy dobré správy. Pokud se rozhodnete ochránce oslovit, přiložte ke svému podnětu stížnost adresovanou orgánu státního dohledu a jeho reakci, postačí kopie.

4. Ačkoliv soud uložil dlužníkovi, aby mi zaplatil, dosud se tak nestalo. Co mám dělat?

V zásadě máte dvě možnosti. Můžete podat **návrh na nařízení výkonu rozhodnutí u soudu** nebo můžete podat **exekuční návrh u soudního exekutora**, kterého si vyberete. Seznam soudních exekutorů naleznete mimo jiné na webu Exekutorské komory ČR (www.ekcr.cz).

Soudu musíte současně navrhnout způsob výkonu rozhodnutí a poskytnout mu podle toho také určité informace. Soudní exekutor naproti tomu sám prověří možnosti postupu a zvolí způsob exekuce.

Pokud je Vám známo, že je povinný nemajetný, dobře zvažte rizika. Náklady exekuce (odměnu exekutora, náhradu jeho hotových výdajů, náhradu za ztrátu času při provádění exekuce a další) a Vaše náklady v exekučním řízení obecně hradí povinný. Pro případ zastavení exekuce pro nemajetnost povinného (o níž jste věděli) by Vám však mohla být uložena povinnost uhradit exekutorovi paušálně určené či účelně vynaložené výdaje. Pro případ tohoto rizika si můžete

¹ www.ekcr.cz, sídlo: Na Pankráci 1062/58, 140 00 **Praha 4** (budova Cimex, 1. patro); pobočka: Radnická 14/16, 602 00 **Brno**; písemná podání zasílejte na adresu brněnské pobočky.

² Ministerstvo spravedlnosti, oddělení exekučního dohledu, Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2, osd@msp.justice.cz; zvažte využití formuláře dostupného na webu ministerstva <http://portal.justice.cz>.

s exekutorem předem sjednat výši účelně vynaložených výdajů – zvolit si toho exekutora, jehož nabídka Vám bude vyhovovat. Paušálně určené výdaje činí 3.500,- Kč, tedy 4.235,- Kč včetně 21 % DPH.

5. Zničehonic došlo k exekuci.

Předpokladem zahájení exekuce je existence takzvaného **exekučního titulu**. Nejčastěji jde o **rozhodnutí soudu** ukládající určitou povinnost. Může se jednat také o rozhodčí nález, rozhodnutí správního orgánu³ či třeba notářský nebo exekutorský zápis se svolením k vykonatelnosti.⁴

Je třeba uvědomit si, že některá z těchto rozhodnutí mohou být **vykonatelná, přestože jste se o nich ve skutečnosti nikdy nedozvěděli**. Důvodem jsou speciální pravidla doručování (takzvané náhradní doručení), která se mohou uplatnit pro případ, že si nevyzvedáváte zásilky na adrese svého trvalého pobytu, případně se na této adrese vůbec nezdržujete a nevyužili jste možnosti nahlásit ohlašovně (obecnímu úřadu v místě svého trvalého pobytu) adresu, na kterou Vám mají být doručovány písemnosti.

Náhradní doručení však dosud není možné v případě platebního rozkazu, ten musíte fakticky převzít.

Pokud při doručování skutečně došlo k chybě a exekuční titul Vám nebyl řádně doručen, případně dosáhnete určení neúčinnosti (neplatnosti) doručení, **neexistuje vykonatelné rozhodnutí**. Tehdy se můžete exekuci (výkonu rozhodnutí) bránit, a to u soudního exekutora **návrhem na zastavení exekuce ve lhůtě 30 dnů od doručení vyrozumění soudního exekutora o zahájení exekuce** (odvoláním proti rozhodnutí soudu nařizujícímu soudní výkon rozhodnutí).

Povinnost vyplývající ze soukromoprávního vztahu přiznaná rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu veřejné moci se **promlčí za deset let** ode dne, kdy mělo být podle rozhodnutí plněno,⁵ s výjimkou závazků, které se řídily (a nadále řídí) dřívějším obchodním zákoníkem. Tyto pohledávky (např. dřívější úvěrové smlouvy, smlouvy o běžném nebo vkladovém účtu) pravomocně přiznané v soudním nebo rozhodčím řízení se promlčí za 10 let ode dne, kdy promlčecí doba počala poprvé běžet.⁶ **Věřiteli postačí, když v této lhůtě podá návrh na nařízení exekuce (výkon rozhodnutí).**

6. Kde získám informace o probíhajících exekucích?

Exekutorská komora ČR vede **Centrální evidenci exekucí** (www.ceecr.cz). Eviduje v ní **údaje o aktuálně probíhajících exekucích prováděných soudními exekutory** (pravomocná usnesení soudu o nařízení exekuce, po 1. lednu 2013 vyrozumění o zahájení exekuce po uplynutí lhůty 30 dnů od jeho doručení povinnému, pravomocná usnesení o zastavení a odkladu exekuce, dražební vyhlášky a oznámení dražebního roku). Exekutor odstraní z evidence všechny údaje týkající se nařízené exekuce po uplynutí 15 dnů ode dne, kdy se dozvěděl o skončení exekuce.

Informace z Centrální evidence exekucí lze získat za **úplatu dálkovým přístupem**.

Centrální evidence exekucí **neobsahuje** údaje o soudních výkonech rozhodnutí, ani o správních (daňových) exekucích.

Veřejnou součástí Centrální evidence exekucí je **Portál dražeb** (www.portaldrazeb.cz). Nahlížení do něj je **bezplatné**.

Pokud si **nejste jisti existencí svých dluhů**, o nichž již v minulosti mohl rozhodnout soud (například proto, že si nevyzvedáváte písemnosti doručované na adresu trvalého pobytu nebo se na této adrese nezdržujete a nevyužili jste možnosti nahlásit ohlašovně adresu pro doručování), můžete u okresního soudu podle svého bydliště nahlédnout do spisů z takzvaných nalézacích řízení. Stejně tak můžete nahlížet do spisů týkajících se soudního výkonu rozhodnutí nebo

³ Například dřívější rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu o povinnosti úhrady za služby telefonního operátora nebo za kabelovou televizi, platební výměr obecního úřadu za místní poplatek za komunální odpad, rozhodnutí o pokutě za přestupek.

⁴ Od 1. ledna 2013 již soudní exekutoři nejsou oprávněni k sepsání exekutorského zápisu se svolením k vykonatelnosti, exekutorské zápisy sepsané do 1. ledna 2013 však jsou nadále exekučním titulem.

⁵ Viz ustanovení § 110 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů účinném do 31. prosince 2013, a ustanovení § 640 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, účinného od 1. ledna 2014.

⁶ Ustanovení § 408 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění účinném do 31. prosince 2013.

exekuce (úplné informace o průběhu exekuce však získáte z exekučního spisu vedeného soudním exekutorem).

Obecně pak platí, že po **skončení exekuce** (vymožením, zaplacením ve lhůtě stanovené výzvou exekutora nebo zastavením exekuce) **zašle exekutor oznámení o skončení exekuce všem orgánům a osobám, které ve svých evidencích vedou poznámku o probíhající exekuci anebo kterým byla v exekuci uložena nějaká povinnost**. V oznámení označí také exekuční příkazy, jejichž účinky skončením exekuce zanikly. Na žádost zašle toto oznámení neprodleně rovněž účastníkům řízení. Oznámení o skončení exekuce, která byla vedena zřízením exekutorského zástavního práva, obsahuje rovněž potvrzení, že zajištěná pohledávka zanikla, a že tudíž zaniklo i exekutorské zástavní právo.

7. Svůj dluh jsem zaplatil předtím, než mi exekutor doručil vyrozumění o zahájení exekuce, co mám dělat?

Exekuční řízení je zahájeno dnem, kdy soudní exekutor obdrží exekuční návrh oprávněného. Aktuální existenci dluhu nelze v tomto okamžiku zkoumat, soudní exekutor při svém postupu vychází z tvrzení oprávněného o rozsahu splnění exekučním titulem uložené (přiznané) povinnosti. V rozsahu zaplacení podejte u soudního exekutora **návrh na (částečné) zastavení exekuce** a platbu doložte. Povinnost úhrady nákladů oprávněného v exekučním řízení a nákladů exekuce bude záviset na existenci dluhu v okamžiku zahájení exekučního řízení. Pozdější platba uskutečněná do okamžiku doručení vyrozumění o zahájení exekuce sice nebude považována za vymožené plnění pro účely výpočtu odměny soudního exekutora, obecně se však již zcela nezprostíte povinnosti úhrady nákladů oprávněného a části nákladů exekuce.

8. Mám nařízenou exekuci příkázáním pohledávky. Co to znamená?

Mezi nejčastější způsoby exekuce k vymožení peněžitého plnění patří **exekuce srážkami ze mzdy a exekuce příkázáním pohledávky**, která zahrnuje příkázání pohledávky z účtu u banky (obstavení účtu), příkázání jiné peněžité pohledávky a postižení jiných majetkových práv. Při exekuci srážkami ze mzdy se každý měsíc z příjmu strhává jen část příjmu (mzdy, důchodu). Podrobnosti k výpočtu srážek naleznete v samostatném letáku Kanceláře veřejného ochránce práv **Srážky ze mzdy**. Naopak při exekuci příkázáním pohledávky může dojít k postižení veškerých prostředků až do výše vymáhané pohledávky (dluhu, nákladů oprávněného a exekučních nákladů), pokud nejde o speciální situace, kdy pohledávka podléhá exekuci jen částečně (autorská odměna, pohledávka podnikatele z jeho podnikatelské činnosti).

9. Exekutor obstavil účet, na který je zasilána mzda (důchod, dávky). Jak se mám bránit?

Mzda, důchod, některé dávky nebo jiné příjmy, které nahrazují odměnu za práci, lze exekucí postihnout pouze částečně – srážkami. Některé dávky exekuci nepodléhají vůbec.⁷ Před postižením účtu se však nezkoumá, odkud pocházejí peníze na něm uložené. Vzhledem k zákonem omezené možnosti postižení uvedených příjmů nepochybite, pokud zaměstnavatele (plátce důchodu, poskytovatele dávek) požádáte, aby Vám peníze napříště vyplácel jinak. Chcete-li získat „zpět“ částky naposledy zasláné na účet, můžete se obrátit na exekutora. Pokud mu doložíte původ peněz na účtu (např. prostřednictvím posledních tří výpisů z účtu), mohl by uvolnit poslední mzdu (důchod, dávky), a za určitých okolností exekuční příkaz dokonce zrušit. Nedosáhnete-li takto řešení situace, podejte u exekutora **nejpozději do 15 dnů návrh na částečné zastavení exekuce pro její nepřipustnost**.⁸ Uveďte a doložte, že je příkázáním pohledávky z účtu postižena mzda nebo jiný příjem, který podle platné právní úpravy podléhá exekuci pouze formou srážek ze mzdy, nebo jí nepodléhá vůbec.⁹ Současně poukažte na nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 121/16, ze dne 8. listopadu 2016 (<http://nalus.usoud.cz>).

⁷ Peněžité dávky sociální péče, dávky pomoci v hmotné nouzi, příspěvek na bydlení a jednorázové dávky státní sociální podpory.

⁸ Ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu.

⁹ Podle ustanovení § 310 občanského soudního řádu totiž nemohou být exekucí příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu (banky) postiženy také ty pohledávky, o nichž občanský soudní řád výslovně stanoví, že zcela nebo zčásti nepodléhají exekuci. Mezi taková ustanovení patří jak ustanovení § 317 až 319 občanského soudního řádu, tak ustanovení § 278, 279 a 299 zakotvující srážky ze mzdy a jiných příjmů. Podléhá-li určitý příjem exekuci pouze srážkami, znamená to prakticky, že exekuci částečně (v rozsahu zůstatku po srážkách) nepodléhá.

Obstavení účtu (jednoho z účtů povinného) se však nedotkne částky odpovídající dvojnásobku životního minima (aktuálně celkem 6.820,- Kč). Tuto částku Vám banka na žádost vyplatí. Jde pouze o jednorázovou ochranu povinných bez ohledu na původní povahu prostředků na účtu. O tomto právu Vás soudní exekutor musí poučit (v exekučním příkazu). Pokud je na účet zasílána mzda (důchod, dávky), musíte za účelem jejich další ochrany před exekucí využít postupů popsaných výše.

Pokud přes uplatnění výše popsaných postupů aktuálně **nemáte prostředky ani k zabezpečení základních potřeb**, můžete u příslušné krajské pobočky (kontaktního pracoviště) Úřadu práce ČR podle místa svého trvalého pobytu požádat o **mimořádnou okamžitou pomoc**, která je dávkou pomoci v hmotné nouzi. Při běžném posuzování nároku na dávky úřady nemohou zohlednit postižení příjmu exekucí, pokud Vám však aktuálně s přihlédnutím k faktickým příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům hrozí vážná újma na zdraví (nemáte prostředky k nákupu potravin), lze přiznat právě mimořádnou okamžitou pomoc.

10. Sebrali mi dávky státní sociální podpory. Mají na to právo? Může mi pomoci ochránce?

V současné době nelze exekucí postihnout jednorázové dávky státní sociální podpory a příspěvek na bydlení. Ostatní opakující se dávky státní sociální podpory lze postihnout pouze částečně – srážkami.

Jestliže exekutor odebírá dávky jiným než uvedeným zákonným způsobem, podejte u něj návrh na částečné zastavení exekuce.¹⁰ Pokud exekutor návrhu nevyhoví, postoupí jej k rozhodnutí exekučnímu soudu.

Do rozhodování soudu či soudního exekutora ochránce zasáhnout nemůže, může však prošetřit, zda Úřad práce ČR (příslušná pobočka nebo pracoviště), který dávky státní sociální podpory vyplácí, postupuje v souladu s rozhodnutím soudního exekutora (soudu).

11. Sebrali mi výsluhový příspěvek. Mají na to právo?

Výsluhový příspěvek vojáků z povolání nebo příslušníků bezpečnostních sborů je s účinností od **1. září 2015** takzvaným jiným příjmem podle ustanovení § 299 odst. 1 občanského soudního řádu. Může tak být postižen jen srážkami ze mzdy (více v letáku [Srážky ze mzdy](#)). Plátce výsluhového příspěvku změní způsob výkonu rozhodnutí (exekuce) automaticky (bez návrhu). Pokud tuto povinnost nesplní a nezjedná nápravu ani po Vaší stížnosti, můžete se obrátit na ochránce.

12. Dlužím výživné svému nezletilému dítěti. Co mě čeká krom standardního vymáhání výživného a případného trestního řízení?

Novela exekučního řádu s účinností od 1. ledna 2013 zavádí **možnost pozastavení řídičského oprávnění** (nesměl/a byste tak řídit motorová vozidla). Exekutor exekuční příkaz zruší, pokud prokážete, že své řídičské oprávnění nezbytně potřebujete k uspokojování základních životních potřeb svých a osob, ke kterým máte vyživovací povinnost, nebo pokud zaplatíte nedoplatek výživného na nezletilé dítě.

S účinností od 4. října 2017 je možné pozastavit řídičské oprávnění i tehdy, **dlužíte-li výživné svému zletilému dítěti do 26 let věku, které se soustavně připravuje studiem na své budoucí povolání.**

Dosud také bylo možné vymáhat běžné (budoucí) výživné pouze srážkami ze mzdy (na rozdíl od dlužného výživného a příslušenství v podobě nákladů oprávněného a exekučních nákladů). Od ledna 2013 platí, že pokud by srážky ze mzdy nepostačovaly k úhradě běžného výživného (obecně jakýchkoliv opětujících se dávek splatných v budoucnu), **lze exekuci vést v rozsahu součtu všech budoucích plnění (pro případ plnění na dobu neurčitou v rozsahu pětinasobku ročního plnění).**

¹⁰ Ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu.

13. Mám nárok na odstupné, ale mám nařízenou exekuci na mzdu. Jak zaměstnavatel postihne odstupné?

Odstupné je „jiným příjmem“, na který se použijí ustanovení o výkonu rozhodnutí (exekuci) srážkami ze mzdy. **Zaměstnavatel by měl srážky počítat, jako kdyby se jednalo o příjem za příslušný počet následujících měsíců podle počtu násobků průměrného výdělku**, ze kterého byla odvozena minimální výše odstupného, a to s ohledem na ustanovení § 44a zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Podle něj platí, že uchazeč o zaměstnání, kterému bylo vyplaceno odstupné, obdrží podporu v nezaměstnanosti až po uplynutí této doby. Zaměstnavatel podpůrně využije ustanovení § 286 občanského soudního řádu.¹¹ Přestože primárně není určeno k řešení popsané situace, musí být použito i s ohledem na jednotu právního řádu. Není myslitelné, aby jeden právní předpis vycházel z předpokladu existence „chráněného“ příjmu zajišťujícího povinnému možnost uspokojení jeho běžných potřeb (při zohlednění jeho možného částečného postihu srážkami) a aplikace jiného předpisu (při tvrzené nemožnosti využití ustanovení § 286 občanského soudního řádu) vedla k redukci tohoto příjmu prakticky na nulu, a to na dobu několika měsíců.¹²

Věřitelé nebudou trtit, pokud povinný získá práci v době, na kterou se ještě odstupné „vztahuje“. Nový zaměstnavatel by totiž musel zohlednit dříve vyplacené odstupné i uplatněné nezabavitelné částky „případající“ na jednotlivé měsíce a tomu přizpůsobit srážky z aktuální mzdy.

Pro případ obavy o postup zaměstnavatele **požádejte soudního exekutora, aby určil částku, která má být v příslušném výplatním období z několikaměsíčního odstupného sražena**, a to s poukazem na ustanovení § 288 občanského soudního řádu.¹³ **Rozhodnutí soudního exekutora můžete napadnout odvoláním**, o němž by rozhodl krajský soud.

Jinak můžete zvažovat podání návrhu na částečné zastavení exekuce srážkami ze mzdy pro nepřijatelnost, a to v rozsahu částek překračujících srážky z odstupného počítané „za jednotlivé měsíce“ podle počtu násobků průměrného výdělku.

Pro případ, že byste snad zůstal zcela **bez prostředků** k zabezpečení základních potřeb, můžete u příslušné krajské pobočky (kontaktního pracoviště) Úřadu práce ČR podle místa svého trvalého pobytu požádat o **mimořádnou okamžitou pomoc**, která je dávkou pomoci v hmotné nouzi.

Ochránce s ohledem na podanou argumentaci zastává tento názor, nezpochybňuje však možnost odlišných pohledů.

14. Exekutoři mi zabavili majetek, i když se jedná o dluhy mého manžela (manželky). Mají na to právo?

Rozsah postižení společného jmění manželů (SJM) a částečně i výlučného jmění druhého z manželů závisí zejména na tom, **zda se závazek manžela (manželky) stal součástí SJM**. V dalším výkladu vycházíme ze zákonného režimu SJM.¹⁴ Podle „starého“ občanského zákoníku tvoří SJM „závazky, které některému z manželů nebo oběma manželům společně vznikly za trvání manželství, s výjimkou závazků týkajících se majetku, který náleží výhradně jednomu z nich, a závazků, jejichž rozsah přesahuje míru přiměřenou majetkovým poměrům manželů, které převzal jeden z nich bez souhlasu druhého“.¹⁵ Podle nového občanského zákoníku jsou součástí SJM „dluhy převzaté za trvání manželství, ledaže se týkají majetku, který náleží výhradně jednomu z manželů, a to v rozsahu, který přesahuje zisk z tohoto majetku, nebo je převzal jen jeden

¹¹ Ustanovení § 286 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů:

„Dochází-li k výplatě dlužné mzdy za několik měsíců najednou, je třeba vypočítat srážky za každý měsíc zvlášť.“

¹² Pro případ výpočtu srážek ze souhrnu poslední mzdy a několikaměsíčního odstupného dojde k neomezené srážce všech prostředků, které překročí součet nezabavitelné částky (6.064,67 Kč na povinného a 1.516,17 Kč na každou vyživovanou osobu) a částky odpovídající součtu částky životního minima jednotlivce a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu (9.097,- Kč). Povinnému tak z odstupného nezůstane zhora nic již za předpokladu, že samotná jeho čistá mzda za poslední měsíc překročí uvedenou částku.

¹³ „Požádá-li o to plátce mzdy, oprávněný nebo povinný, určí soud [zde exekutor], jaká částka má být v příslušném výplatním období ze mzdy povinného sražena, a je-li více oprávněných, kolik z ní připadne na každého z nich.“

¹⁴ Zákonný režim SJM se uplatní, pokud si manželé neujednali jiný režim (režim oddělených jmění, režim vyhrazení vznik SJM ke dni zániku manželství, rozšíření či zúžení rozsahu SJM), ani ho nezakotvil soud (zrušení nebo zúžení SJM).

¹⁵ Ustanovení § 143 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, účinném do 31. prosince 2013.

z manželů bez souhlasu druhého, aniž se přitom jednalo o obstarávání každodenních nebo běžných potřeb rodiny“.¹⁶ **Výlučným dluhem rozumíme dluh, který se nestal součástí SJM.**

K vymožení výlučného dluhu Vašeho manžela (manželky) může exekutor **postihnout SJM¹⁷** a rovněž zaniklé, avšak nevypořádané SJM. Pokud však takový dluh vznikl **proti vůli druhého manžela**, který nesouhlas projevil vůči věřiteli bez zbytečného odkladu poté, co se o dluhu dozvěděl, lze SJM postihnout jen do výše, již by představoval **podíl dlužníka**, kdyby bylo společné jmění zrušeno a vypořádáno podle § 742 občanského zákoníku.¹⁸ Uvedené platí i v případě povinnosti manžela plnit **výživné**, v případě **dluhu z protiprávního činu** jen jednoho z manželů nebo tehdy, vznikl-li dluh jen jednoho z manželů ještě **před uzavřením manželství**. Tehdy se druhý z manželů může postižení SJM nad zmíněný podíl dlužníka bránit návrhem na zastavení exekuce. V případě exekuce prodejem movitých věcí by návrhu na vyloučení majetku z exekuce měl předcházet návrh na vyškrtnutí věcí ze soupisu adresovaný soudnímu exekutorovi (k tomu viz otázku č. 21).

¹⁶ Ustanovení § 710 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku.

¹⁷ Ustanovení § 709 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku:

„(1) **Součástí společného jmění** je to, čeho nabyt jeden z manželů nebo čeho nabyli oba manželé společně za trvání manželství, s **výjimkou** toho, co:

- a) slouží osobní potřebě jednoho z manželů,
- b) nabyt darem, děděním nebo odkazem jen jeden z manželů, ledaže darce při darování nebo zůstavitel v pořízení pro případ smrti projevil jiný úmysl,
- c) nabyt jeden z manželů jako náhradu nemajetkové újmy na svých přirozených právech,
- d) nabyt jeden z manželů právním jednáním vztahujícím se k jeho výlučnému vlastnictví,
- e) nabyt jeden z manželů náhradou za poškození, zničení nebo ztrátu svého výhradního majetku.

(2) Součástí společného jmění je zisk z toho, co náleží výhradně jednomu z manželů.

(3) Součástí společného jmění je také podíl manžela v obchodní společnosti nebo družstvu, stal-li se manžel v době trvání manželství společníkem obchodní společnosti nebo členem družstva. To neplatí, pokud jeden z manželů nabyt podíl způsobem zakládajícím podle odstavce 1 jeho výlučné vlastnictví.“

ustanovení § 3040 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku:

„Součástí společného jmění **není** věc vydaná podle právních předpisů o restituci majetku jednomu z manželů, který měl vydanou věc ve vlastnictví před uzavřením manželství nebo jemuž byla věc vydána jako právnímu nástupci původního vlastníka.“

ustanovení § 3028 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku:

„(1) Tímto zákonem se řídí práva a povinnosti vzniklé ode dne nabytí jeho účinnosti.

(2) Není-li dále stanoveno jinak, řídí se ustanoveními tohoto zákona i právní poměry týkající se práv osobních, rodinných a věcných; jejich vznik, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se však posuzují podle dosavadních právních předpisů.

(3) Není-li dále stanoveno jinak, řídí se jiné právní poměry vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dosavadními právními předpisy. To nebrání ujednání stran, že se tato jejich práva a povinnosti budou řídit tímto zákonem ode dne nabytí jeho účinnosti.“

ustanovení § 143 odst. 1 písm. a) zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, účinném do 31. prosince 2013

„Společné jmění manželů tvoří:

- a) majetek nabytý některým z manželů nebo jimi oběma společně za trvání manželství, s výjimkou majetku získaného dědictvím nebo darem, majetku nabytého jedním z manželů za majetek náležející do výlučného vlastnictví tohoto manžela, jakož i věci, které podle své povahy slouží osobní potřebě jen jednoho z manželů, a věci vydaných v rámci předpisů o restituci majetku jednoho z manželů, který měl vydanou věc ve vlastnictví před uzavřením manželství, a nebo jemuž byla věc vydána jako právnímu nástupci původního vlastníka, ...“

¹⁸ Ustanovení § 742 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku:

„(1) Nedohodnou-li se manželé nebo bývalí manželé jinak nebo neuplatní-li se ustanovení § 741, použijí se pro vypořádání tato pravidla:

- a) podíly obou manželů na vypořádávaném jmění jsou stejné,
- b) každý z manželů nahradí to, co ze společného majetku bylo vynaloženo na jeho výhradní majetek,
- c) každý z manželů má právo žádat, aby mu bylo nahrazeno, co ze svého výhradního majetku vynaložil na společný majetek,
- d) přihlédne se k potřebám nezaopatřených dětí,
- e) přihlédne se k tomu, jak se každý z manželů staral o rodinu, zejména jak pečoval o děti a o rodinnou domácnost,
- f) přihlédne se k tomu, jak se každý z manželů zasloužil o nabytí a udržení majetkových hodnot náležejících do společného jmění.

(2) Hodnota toho, co ze společného majetku bylo vynaloženo na výhradní majetek manžela, stejně jako hodnota toho, co z výhradního majetku manžela bylo vynaloženo na společný majetek, se při vypořádání společného jmění započítává zvýšená nebo snižená podle toho, jak se ode dne vynaložení majetku do dne, kdy společné jmění bylo zúženo, zrušeno nebo zaniklo, zvýšila nebo snížila hodnota té součásti majetku, na niž byl náklad vynaložen.“

Od 1. ledna 2014 není součástí SJM **obvyklé vybavení rodinné domácnosti** (soubor movitých věcí, které slouží běžně nezbytným životním potřebám rodiny a jejích členů).

Pro účely nařízení výkonu rozhodnutí (exekuce) se **za majetek patřící do SJM považuje také majetek, který netvoří součást SJM** z důvodu smlouveného režimu¹⁹ nebo režimu založeného rozhodnutím soudu.²⁰ To neplatí, je-li v Seznamu listin o manželském majetkovém režimu, který vede Notářská komora,²¹ evidována smlouva o manželském majetkovém režimu nebo rozhodnutí soudu o zúžení či zrušení SJM.

S účinností od 1. července 2015²² musí soud/exekutor před nařízením výkonu rozhodnutí/exekuce na majetek v SJM zkoumat existenci listiny v tomto seznamu a její obsah. Pokud zápis listiny do seznamu předchází vzniku dluhu, musí k tomu přihlídnout. Není-li rozhodnutí soudu o zúžení SJM vydané před 1. lednem 2014 dosud v seznamu, můžete o zápis a založení do sbírky listin požádat kteréhokoliv notáře.

Nelze-li z exekučního titulu nebo evidované listiny zjistit, že závazek vznikl po zápisu listiny do seznamu, má se za to, že závazek vznikl před zápisem. Tehdy lze výkon rozhodnutí/exekuci nařídit i na majetek, který netvoří součást SJM jen proto, že byl zákonný režim společného jmění manželů změněn. Druhý z manželů se však může bránit **návrhem na zastavení exekuce**, nelze-li vymáhanou pohledávku po právu uspokojit z takto postiženého majetku (s ohledem na konkrétní okolnosti případu).

Pro výlučný dluh jednoho z manželů nelze přímo postihnout **mzdu druhého z manželů**. Pokud se to stane, braňte se u exekutora **návrhem na zastavení exekuce**.

Návrh na zastavení exekuce podejte u pověřeného exekutora. Rozhodne o něm na základě písemných podkladů (i bez souhlasu oprávněného) do 15 dnů ode dne doručení. Nevyhoví-li návrhu, postoupí ho exekučnímu soudu k rozhodnutí.

K vymožení výlučného dluhu jednoho z manželů, pro který lze postihnout SJM (dluh vznikl za trvání manželství), či k vymožení dluhu, který patří do SJM, lze nařídit výkon rozhodnutí/exekuci **příkázáním pohledávky z účtu manžela povinného u peněžního ústavu**, není-li dost peněz na účtu samotného povinného. Obstavení účtu se nedotkne poloviny uložených peněz. Tu banka na žádost vyplatí.

15. Může mi exekutor zabavit věci v bytě, pokud nezaplatím hned (do 14 dnů, do měsíce)?

Exekutor může zajistit majetek k provedení exekuce nejvýše v rozsahu bezpečně postačujícím k uhrazení vymáhané pohledávky a jejího příslušenství (včetně nákladů oprávněného a nákladů exekuce).

Nebrání-li to účelu exekuce, musí exekutor dluh **přednostně** vymáhat příkázáním pohledávky z účtu u banky (k možnému postižení účtu manžela povinného viz otázku č. 14), příkázáním jiné peněžité pohledávky s výjimkou penzijního připojištění, postižením jiných majetkových práv, srážkami ze mzdy a jiných příjmů (případně správou nemovitosti nebo pozastavením řidičského oprávnění). Teprve pokud tyto způsoby exekuce **nepostačují** k vymožení pohledávky s veškerým příslušenstvím, lze prodat **movité věci** a nemovitosti, v nichž povinný nebo jeho rodina nebydlí (případně postihnout závod nebo penzijní připojištění). Až nakonec lze prodat i nemovitosti, v nichž povinný nebo jeho rodina bydlí.

Na návrh povinného nebo s jeho souhlasem lze exekuci provést i v jiném pořadí.

Pro případ, že pohledávku lze v dohledné době vymoci jinak (přednostními způsoby exekuce) a exekutor přesto přistoupil k soupisu movitých věcí (při soupisu doručil exekuční příkaz), **braňte se návrhem na částečné zastavení exekuce** v rozsahu exekuce prodejem movitých věcí. Svě tvrzení o možnosti uspokojení doložte. Na problematickou praxi soudního exekutora můžete rovněž upozornit orgány (státního) dohledu. Obdobně můžete postupovat pro případ nařízení exekuce prodejem nemovitých věcí (viz dále).

¹⁹ Režim oddělených jmění, režim vyhrazující vznik SJM ke dni zániku manželství, rozšíření či zúžení rozsahu SJM.

²⁰ Zrušení nebo zúžení SJM.

²¹ <https://rejstrik.nkcr.cz/>

²² Zákonem č. 139/2015 Sb.

16. Přestože dlužím relativně malou částku, exekutor nařídil prodat dům (byt).

Máte-li v domě (bytě) hlášen trvalý pobyt a výše dluhu (všech pohledávek oprávněného, těch, kdo do řízení přistoupili jako další oprávnění, a Vašich přihlášených věřitelů) k okamžiku zahájení dražebního jednání nepřesahuje 30.000,- Kč bez příslušenství, exekutor i bez návrhu zastaví exekuci prodejem takové nemovitosti. To neplatí, jde-li o pohledávku výživného nebo pohledávku náhrady újmy způsobené poškozenému ublížením na zdraví či trestným činem nebo by to odporovalo dobrým mravům.

V ostatních případech platí pravidla o pořadí popsaná o otázku výše. K prodeji domu (bytu), v němž povinný nebo jeho rodina bydlí, lze přistoupit pouze tehdy, nelze-li dluh (v přiměřeném čase) vymoci jinak. Pokud taková možnost existuje, navrhněte **částečné zastavení exekuce** (v rozsahu prodeje nemovitostí). Musíte však současně **poukázat na jiný majetek, jehož postižením lze v rozumném čase vymoci pohledávku s příslušenstvím**, včetně případných nákladů oprávněného z předcházejícího řízení (ze kterého vzešel exekuční titul), nynějších nákladů oprávněného z exekučního řízení a nákladů exekuce (odměny exekutora, náhrady jeho nákladů...). Pokud takový majetek neexistuje, lze za určitých podmínek i tento (na první pohled problematický) způsob exekuce považovat za přiměřený. Za jistých okolností lze žádat také o odklad exekuce (viz dále).

17. Exekuce je vedena proti synovi, který u nás má hlášen trvalý pobyt, ale dlouhodobě se zde nezdržuje. Exekutor přece není oprávněn zabavovat náš majetek? Kde může exekutor provést soupis movitých věcí?

Exekutor může rozumně předpokládat, že se dlužník zdržuje v místě svého trvalého pobytu, a má proto (může mít) na takovém místě uloženy své věci.

Při své návštěvě exekutor může:

- prohlédnout byt, který povinný pravděpodobně užívá, jakož i jiné prostory (nikoliv však povinným neužívaný byt jiné osoby), kde má (může mít) povinný umístěny své věci,
- provést osobní prohlídku povinného,
- v bytě povinného provést soupis věcí, které chce postihnout, a ty případně odvézt (viz dále).

Soupis lze provést pouze v bytě povinného, jímž může být také byt jiné osoby, ovšem pouze za **podmínky, že jej povinný fakticky užívá**, a právě proto lze předpokládat, že v něm má umístěny své věci. Je na soudním exekutorovi, aby doložil, že jde o byt povinného. Jinak lze sepsat pouze ty věci povinného, které osoba užívající byt exekutorovi sama dobrovolně vydá.

Exekutor si může **zjednat přístup do bytu povinného** (včetně odvrtání zámku) pouze při nesoučinnosti povinného (jde-li o „jeho“ byt) nebo třetí osoby, má-li povinný v „jejím“ bytě (domě) „své“ místnosti. Pokud soudní exekutor není s to doložit, že třetí osoba nebo povinný odmítli splnit svou povinnost podle ustanovení § 325b odst. 1 a 2 občanského soudního řádu,²³ není oprávněn do bytu (domu) násilně vstoupit.

Exekutor v **bytě povinného nesmí sepsat** věci, u kterých je na místě nepochybně prokázáno, že nepatří povinnému. Pro případ sporu (pochybností) věci sepíše, označeného vlastníka věci písemně vyrozumí o provedení soupisu a poučí ho o právu podat **návrh na vyškrtnutí věcí ze soupisu** (viz dále).

Sepsané věci exekutor zásadně ponechá na místě – pouze je označí. Věci **zajistí** (odveze) jen tehdy, bude-li to účelné vzhledem k výši vymáhané pohledávky, místu, kde se věci nacházejí, informacím o osobě povinného, a zejména když hrozí, že do případné dražby dojde ke znehodnocení věcí či jejich přemístění.²⁴

Za žádných okolností nesmí exekutor (jeho vykonavatelé) využívat pohružku okamžitým odvozem věcí (zvláště těch, k nimž osoba odlišná od povinného uplatnila vlastnické právo) k vynucování

²³ Ustanovení § 325b odst. 1 a 2 občanského soudního řádu:

„(1) Povinný umožní tomu, kdo provádí výkon rozhodnutí, přístup na všechna místa, kde má své movité věci umístěny.

(2) Každý, v jehož objektu má povinný svůj byt (sídlo, místo podnikání) nebo jiné své místnosti, je povinen strpět, aby ten, kdo provádí výkon rozhodnutí, provedl prohlídku bytu a jiných místností povinného. Nesplní-li tuto povinnost, je ten, kdo provádí výkon, oprávněn zjednat si k bytu nebo jiné místnosti povinného přístup.“

²⁴ Kasíková M. a kol. Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010, 658 s.

„dobrovolného“ plnění za povinného. Pokud se snad setkáte s výzvou exekutora (jeho vykonavatele), abyste dluh za syna zaplatili, jinak zabaví (odveze) Vaše věci a Vy se budete muset bránit (návrhem na vyškrtnutí věcí ze soupisu, vylučovací žalobou – viz dále), podejte okamžitě stížnost k orgánům dohledu (viz výše). Dluh samozřejmě můžete za syna uhradit, pokud tak chcete učinit ze své vůle. V takovém případě můžete následně na synovi žádat náhradu z důvodu takzvaného bezdůvodného obohacení.²⁵

18. Chceme synovi zrušit údaj o místě trvalého pobytu na naší adrese. Kam máme jít?

Obratíte se na obecní úřad, nejčastěji odbor správních činností. Podejte žádost o zrušení údaje o místě trvalého pobytu. V zásadě je třeba splnit dvě podmínky.²⁶ Doložit, že už u Vás syn nebydlí, a dále, že mu zaniklo užívací právo k bytu. Co to v praxi znamená, Vám řekne pracovník na obecním úřadě.

Pokud syn ve skutečnosti v bytě bydlí, je zbytečné pokoušet se o zrušení údaje o místě jeho trvalého pobytu. I kdybyste toho dosáhli, provedení soupisu v bytě, který povinný skutečně užívá, nebrání to, že má trvalý pobyt hlášen jinde (zvláště, jde-li o adresu ohlašovny).

19. Je exekutor povinen pořídít videozáznam o průběhu prohlídky bytu a jiných místností povinného?

Od 1. září 2015 exekutor (jeho vykonavatel) **musí pořídít zvukově obrazový záznam**, o čemž musí při zahájení prohlídky přítomné osoby poučit. Povinný si také může pořídít vlastní záznam (exekutor mu nesmí zabavit nosič dat, respektive samotná data – musí mu umožnit stáhnout tato data, pokud samotný přístroj sepsal a zajistil).

20. Které věci patřící povinnému (včetně peněz) exekutor nesmí zabavit?

Z exekuce jsou vyloučeny věci, které povinný nezbytně potřebuje k uspokojování hmotných potřeb svých a své rodiny nebo k plnění svých pracovních úkolů, jakož i jiné věci, jejichž prodej by byl v rozporu s morálními pravidly. Nelze tak postihnout zejména běžné oděvní součásti, obvyklé vybavení domácnosti, snubní prsten a jiné předměty podobné povahy, zdravotnické potřeby a jiné věci, které povinný potřebuje vzhledem ke své nemoci nebo tělesné vadě, a hotové peníze do dvojnásobku životního minima (aktuálně 6.820,- Kč).

Od 1. září 2015 zákon jmenuje nezabavitelné věci z obvyklého vybavení domácnosti – jsou to zejména: lůžko, stůl, židle, kuchyňská linka, kuchyňské nářadí a nádobí, lednička, sporák, vařič, pračka, vytápěcí těleso, palivo, příkrývka a ložní prádlo, pokud hodnota takové věci zjevně nepřesahuje cenu obvyklého vybavení domácnosti. Exekutor rovněž nesmí zabavit studijní a náboženskou literaturu, školní potřeby a dětské hračky, a zvířata, u nichž hospodářský efekt není hlavním účelem chovu a která slouží člověku jako jeho společník.

Také nelze zabavit věci, které povinný – **podnikatel** – nezbytně nutně potřebuje k výkonu své podnikatelské činnosti, což neplatí pro případ vymáhání pohledávky zajištěné zástavním právem k takovým věcem.

Dojde-li k sepsání takových věcí, může se povinný bránit – do 15 dnů podat u soudního exekutora **návrh na částečné zastavení exekuce**.

21. Exekutor zabavil (sepsal) věci, které nepatřily povinnému. Jak se mám bránit?

V pozici vlastníka věci můžete u soudního exekutora podat **návrh na vyškrtnutí takových věcí ze soupisu**, a to nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy jste se o soupisu dozvěděl. K návrhu připojte důkazy o svém vlastnictví. Zvažte rovněž možnost kontaktovat přímo oprávněného, bude-li s vyškrtnutím souhlasit, exekutor věc vyškrtne. Pokud exekutor návrhu na vyškrtnutí věcí nevyhoví, můžete do 30 dnů od doručení jeho rozhodnutí podat u exekučního soudu **žalobu na vyloučení věcí z exekuce**, a to proti oprávněnému. O tomto postupu Vás exekutor poučí. Od podání návrhu

²⁵ Ustanovení § 2991 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku:

„(1) Kdo se na úkor jiného bez spravedlivého důvodu obohatí, musí ochuzenému vydat, oč se obohatil.

(2) Bezdůvodně se obohatí zvláště ten, kdo získá majetkový prospěch plněním bez právního důvodu, plněním z právního důvodu, který odpadl, protiprávním užitím cizí hodnoty nebo tím, že za něho bylo plněno, co měl po právu plnit sám.“

²⁶ Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel, ve znění pozdějších předpisů.

na vyškrtnutí věcí ze soupisu do 30 dnů od doručení rozhodnutí o tomto návrhu, případně také po dobu řízení o vylučovací žalobě, nesmí exekutor sepsané věci prodat.

V případě soudního výkonu rozhodnutí podejte přímo vylučovací žalobu u soudu.

22. Kvůli neoprávněné exekuci nám vznikla škoda. Máme nárok na náhradu?

Máte, ale bývá složité tuto škodu, případně také hlavní příčinu škody, prokázat. Poradte se s právníkem. Předně se obraťte na Ministerstvo spravedlnosti se žádostí o náhradu škody, pokud nevyhoví do šesti měsíců, podejte u soudu žalobu na stát o náhradu škody. Jde-li přímo o pochybení exekutora, můžete se náhrady způsobené škody domáhat také přímo na něm.

23. V průběhu exekuce jsem přišel o práci a teď už nemám peníze ani na obživu. Je možno exekuci odložit?

Návrh na odklad exekuce podejte u exekutora. Nevyhoví-li exekutor návrhu do 7 dnů, postoupí jej k rozhodnutí soudu, který exekuci nařídil. V případě soudního výkonu rozhodnutí se obraćte přímo na soud. Exekuci (výkon rozhodnutí) lze odložit, pokud jste se bez své viny ocitl přechodně v takovém postavení, že by neprodlené provedení exekuce (výkonu rozhodnutí) pro Vás a Vaše blízké mělo zvláště nepříznivé následky. Odklad exekuce však nesmí vážně poškodit zájmy věřitele (oprávněného).

24. Exekučně vymáhaná částka je podstatně vyšší než původní dluh. Jak je to možné? Musí věřitel dlužníka vyzvat k úhradě dluhu předtím, než ho „zažaluje“?

Již samotné nezaplacení dlužné částky včas může vést ke vzniku a dalšímu nárůstu úroků z prodlení. Další zvýšení celkového dluhu představují náklady, které musel věřitel vynaložit k tomu, aby se svého práva domohl – dosáhl vydání takzvaného exekučního titulu ukládajícího dlužníkovi zaplatit. Jde nejčastěji o **náklady právního zastoupení a soudní poplatek** (v exekučním řízení se o těchto nákladech hovoří jako o „nákladech předcházejícího řízení“). Nesouhlas s výší těchto nákladů je nutné uplatnit v původním řízení (při exekuci již jejich výši nelze zvrátit).

K (ne)přiměřenosti náhrady nákladů řízení výši vymáhané (žalované) částky se opakovaně vyslovil Ústavní soud. V případě bagatelních pohledávek vymáhaných na spotřebitelích formulářovými žalobami považuje Ústavní soud za spravedlivé, aby výše odměny za zastupování žalobce advokátem byla určena tak, že **zpravidla nepřesáhne jednonásobek vymáhané jistiny**.²⁷

Novela občanského soudního řádu účinná od 1. ledna 2013 zavádí pravidlo, podle kterého **žalobce v principu nebude mít nárok na náhradu nákladů řízení, pokud** nejméně 7 dnů před podáním žaloby „na plnění“ (např. právě o zaplacení určité částky) **dlužníkovi nezašle výzvu k zaplacení, a to** na adresu pro doručování, případně na poslední známou adresu (běžní věřitelé nemají přístup do základního registru obyvatel ani do informačního systému evidence obyvatel).

Další náklady pak vznikají při exekuci – jde opět o **náhradu nákladů věřitele (oprávněného)** – a dále **náklady exekuce** v podobě odměny soudního exekutora a náhrady jeho nákladů.

Soudní exekutor Vám spolu s vyzněním o zahájení exekuce (exekučním návrhem a kopií exekučního titulu) zašle **výzvu ke splnění vymáhané povinnosti ve lhůtě 30 dnů**.²⁸ V ní vyčíslí vymáhaný nárok, náklady oprávněného a zálohu na snížené náklady exekuce (polovina odměny soudního exekutora a náhrada hotových výdajů v paušální částce 1.750,- Kč pro případ, že vymožené plnění nepřevyšuje 10.000,- Kč).

Definitivní výši nákladů oprávněného v exekučním řízení a nákladů exekuce exekutor vyčíslí v **příkazu k úhradě nákladů exekuce**. V případě výhrad (i při nedostatečnosti zdůvodnění) můžete proti tomuto příkazu podat do 8 dnů od jeho doručení **námítky**. Pokud jim exekutor nevyhoví, postoupí je bez zbytečného odkladu soudu, který o nich rozhodne do 15 dnů.

Ochránce opakovaně kritizoval praxi některých advokátů (a soudních exekutorů), spočívající v **neoprávněném nárokování (a přiznávání) nákladů oprávněného v exekučním řízení v podobě odměny podle ustanovení § 12 odst. 2 vyhlášky č. 484/2000 Sb., přestože advokát neučinil**

²⁷ Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3923/11, ze dne 29. března 2012 (<http://nalus.usoud.cz>).

²⁸ Před 1. lednem 2013 šlo o lhůtu 15 dnů.

žádné úkony při samotném provádění nebo zastavení exekuce (pouze převzal případ a podal návrh na nařízení exekuce).

Orientační kalkulačtor nákladů najdete na webu Exekutorské komory ČR www.ekcr.cz.

Náhradu nákladů řízení (v podobě nákladů právního zastoupení v nalézacím i exekučním řízení) soudy v minulosti určovaly podle **vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 484/2000 Sb.** Tuto vyhlášku **Ústavní soud zrušil nálezem sp. zn. Pl. ÚS 25/12 ze dne 17. dubna 2013, a to s účinností od 7. května 2013.** Účinky nálezu nedopadnou na nároky vyplývající z pravomocných rozhodnutí vydaných před účinností nálezu.²⁹ Do účinnosti případné nové právní úpravy se uplatní advokátní tarif.³⁰

25. Exekutor vymáhá několik pohledávek téhož věřitele samostatně. Pokaždé uplatňuje exekuční náklady (odměnu a náhradu hotových výdajů) a věřitel žádá náhradu nákladů na svého advokáta. Mohu zabránit takovému zvyšování celkových nákladů značně přesahujících vymáhané pohledávky?

V popsaném případě můžete k soudnímu exekutorovi nebo soudu podat **návrh na spojení věcí ke společnému řízení.** Soudy i soudní exekutoři by měli řízení spojit v zájmu hospodárnosti řízení, pokud spolu řízení souvisejí nebo se týkají týchž účastníků, a to i s ohledem na Ústavním soudem zdůrazňovaný princip přiměřenosti zásahu do vlastnického práva povinného, či obecně princip minimalizace zásahu do základních práv účastníků řízení, jimž nesmí být vedením řízení způsobena větší než zcela nezbytná újma.³¹ Pokud exekutor na Váš návrh nebo na rozhodnutí soudu o spojení řízení nereagoval a později vydal samostatné příkazy k úhradě nákladů exekuce, braňte se proti nim námitkami (viz výše).

Novela exekučního řádu s účinností od 1. ledna 2013 zavádí **pravidlo automatického spojení další exekuce zahájené oprávněným proti témuž povinnému u stejného exekutora** dříve, než zanikne oprávnění exekutora k vedení předcházející exekuce. (V zájmu hospodárnosti však může exekutor novou věc vyloučit k samostatnému řízení.)

V případě **vymáhání bagatelních pohledávek** (do 10.000,- Kč) povinný také nově může **návrhem u exekučního soudu** usilovat o **spojení exekucí vedených proti němu u více exekutorů** týmž oprávněným a (za určitých okolností) také o **spojení exekucí k vymožení pohledávek různých oprávněných zahájených u téhož exekutora.** V usnesení o spojení exekuční soud určí, který exekutor řízení povede. Exekutorovi, který řízení nepovede, náleží náhrada účelně vynaložených hotových výdajů, o níž soud rozhodne v usnesení o spojení. V zájmu hospodárnosti exekuční soud řízení nespojí, vyžaduje-li to stav těchto řízení nebo se tato řízení ke spojení zjevně nehodí.

26. Zaměstnavatel postihoval mou mzdu na základě rozhodnutí soudu o výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy, a to k vymožení pohledávky zdravotní pojišťovny. Nyní mě v této věci oslovil soudní exekutor.

Od 1. ledna 2013 již **soudy neprovádějí výkon těch exekučních titulů, které lze vykonat podle správního řádu nebo daňového řádu** (správní rozhodnutí, včetně rozhodnutí zdravotních pojišťoven, či orgánů správy sociálního zabezpečení). Probíhající řízení soud rozvrhne rovnoměrně mezi soudní exekutory, kteří byli jmenováni do jeho obvodu.³² Předá soudnímu exekutorovi soudní spis³³ a **řízení o výkonu rozhodnutí pokračuje dále u soudního exekutora jako exekuční řízení.** Soud již nenařizuje exekuci a nepověřuje soudního exekutora jejím provedením. Oprávněný (zde zdravotní pojišťovna) může do 2 měsíců od předání soudního spisu podat bez uvedení důvodu návrh na zastavení exekuce (a následně přistoupit k zahájení správní exekuce), případně může požádat soud o změnu exekutora. Soudní exekutor není vázán

²⁹ Sdělení Ústavního soudu č. Org. 23/13 ze dne 30. dubna 2013 publikované ve Sbírce zákonů pod č. 117/2013 Sb. (jinak viz www.concourt.cz).

³⁰ Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif).

³¹ Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2930/09, ze dne 21. ledna 2010 (<http://nalus.usoud.cz>).

³² Není-li do obvodu soudu jmenován žádný exekutor, soud řízení rozvrhne rovnoměrně mezi soudní exekutory, kteří byli jmenováni do obvodu soudu, který má společnou hranici s tímto obvodem a který patří do obvodu stejného krajského soudu.

³³ Protokol o předání spisů se zveřejní na úřední desce soudu, na úřední desce soudního exekutora a na internetových stránkách Exekutorské komory České republiky.

původním návrhem oprávněného na způsob provedení exekuce (zde srážkami), může v exekuci pokračovat i jinými způsoby (např. příkázáním pohledávky z účtu, či prodejem movitých věcí). Nejprve však **povinnému zašle výzvu ke splnění vymáhané povinnosti ve lhůtě 30 dnů**. Po jejím marném uplynutí vede dále exekuci k vymožení dlužné částky s příslušenstvím.

27. Poradenství pro případ exekuce nebo předlužení

Komplexní právní služby Vám poskytne **advokát** (více v letáku [Právní pomoc](#)).

Bezplatné exekutorské poradny zřízené Exekutorskou komorou České republiky

Osoby, které si z finančních důvodů nemohou dovolit právní pomoc advokáta, mohou využít zatím tři bezplatné „**exekutorské poradny**“ zřízené Exekutorskou komorou České republiky:

- v **Praze** (prostory SOS centra Diakonie ČCE-SKP, Varšavská 37, 120 00 Praha 2, každý třetí pátek v měsíci od 10:00 do 14:00 h),
- v **Brně** (prostory Diakonie Českobratrské církve evangelické, Hrnčířská 27, 602 00 Brno, každé první úterý v měsíci od 14:00–17:00 h),
- v **Plzni** (prostory SOS centra Diakonie Českobratrské církve evangelické, Prokopova 397/17, 301 00 Plzeň, každou druhou středu v měsíci od 14:30 h do 16:30 h).
- v **Ostravě** (prostory Občanské poradny Ostrava, provozované Slezskou diakonií na adrese Štramberská 47, 703 00 Ostrava-Vítkovice – na konzultace je nutné se objednat na tel. č. 734 645 275).

Zájemci o bezplatné poradenství v Praze, Brně a Plzni (dlužníci, kteří čelí exekuci, jejich blízcí, i věřitelé) se **musejí telefonicky objednat na číslech 515 917 586 a 210 311 000**.

Exekutorská komora ČR provozuje rovněž **on-line poradnu**. Více informací na www.ekcr.cz.

Bezplatné poradny exekutorských úřadů

Bezplatná poradna Exekutorského úřadu **Hradec Králové** soudní exekutor JUDr. Ing. Martin Štika, Velké náměstí 162/5, 500 03 Hradec Králové, každé druhé úterý v měsíci od 13:00 do 15:00 h; **nezbytnost objednání** na tel. č. 515 917 586 a 210 311 000 (Exekutorská komora ČR), případně na čísle 604 264 105 a e-mailové adrese bezplatna.poradna@exekutorstika.com.

Poradenství není poskytováno telefonicky ani písemně, e-mailová adresa slouží pouze k objednání osobní schůzky. Při objednávání e-mailem uvádějte celé jméno a telefonní kontakt.

Zcela základní nasměrování získáte také v bezplatných občanských poradnách (více v letáku **Občanské poradny**).

Další specializované nevládní organizace

- **Poradna při finanční tísni, o. p. s.**, www.financnitisen.cz, zelená linka 800 722 722 (v provozu každé pracovní pondělí od 8:30 h do 12:00 h a od 13:00 h do 17:30 h);
  - 120 00 **Praha 2**, Americká 22, tel. 222 922 240;
  - 702 00 **Moravská Ostrava**, Vítkovická 1, tel. 595 532 740;
  - 400 02 **Ústí nad Labem**, Dlouhá 15 (budova B krajského úřadu), tel. 411 135 200.

Poradna při finanční tísni provozuje také několik **výjezdních poraden**, a to v **Šumperku, Litvínově, České Lípě, Hradci Králové, Plzni, Prostějově a Příbrami** (v podrobnostech viz www.financnitisen.cz).

- **Občanské sdružení SPES**, Erbenová 2, 779 00 **Olomouc**, www.pomocsdluhy.cz, spes@pomocsdluhy.cz; tel. 777 723 598.
- **Iuridicum Remedium**, Pplk. Sochora 40, 170 00 **Praha 7**, www.iure.org, www.bpp.iure.cz, iure@iure.org, tel. 776 703 170.